

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет тваринництва та водних біоресурсів

УДК 636.4.084:330.131.5

ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Декан факультету В.о. завідувача кафедри

Кононенко Р.В.
(підпис) (ПШБ)

Лихач В.Я.
(підпис) (ПШБ)

" " 2022 р. "17" жовтня 2022 р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Ефективність відгодівлі свиней різних генотипів

Спеціальність: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітня програма: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Орієнтація освітньої програми: освітньо-професійна

Гарант освітньої програми
Доктор с.-г. наук, професор Сичов М. Ю.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

К
а

н
Виконала
д

Шкварець А.І.

И
д
а

КИЇВ – 2022

т

а

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Факультет тваринництва та водних біоресурсів

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. завідувача кафедри
технологій у гитахівництві,
свинарстві та вівчарстві
доктор с.-г. наук,
професор
(науковий ступінь, вчене звання)

Лихач В.Я.
(підпис) (ПІБ)

“29” листопада 2021 р.

ЗАВДАННЯ

НА ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

СТУДЕНТУ

Шкварець Анні Ігорівні

(прізвище, ім'я та по батькові)

Спеціальність технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Освітня програма технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна

Тема магістерської кваліфікаційної роботи - Ефективність відгодівлі свиней

різних генотипів

Затверджена наказом ректора НУБІП України від 02.12.2021 р. № 2045 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 03.10.2022 р.

Вихідні дані до магістерської роботи технологічний процес і операції, відгодівля свиней, показники продуктивності, генотипи свиней

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Оптимізувати відгодівлю молодняку свиней у господарстві

2. Визначити економічну ефективність відгодівлі молодняку свиней різних генотипів

Дата видачі завдання "29" листопада 2021 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи _____

(підпис)

Грищенко Н. П.

(ПІБ керівника)

Завдання прийняла до виконання _____

Шкварець А. І.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1. Однофазна, двофазна та трифазна відгодівля свиней

1.2. Фактори, що визначають ефективність відгодівлі

1.3. Оптимізація відгодівлі поросят різних генотипів ...

РОЗДІЛ 2. УМОВИ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

ГЛАВА 4. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА

РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВИРОБНИЦТВА

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Свинарство – традиційна галузь в Україні. У загальному обсязі виробництва м'яса свинина, як і раніше, має становити не менше 40%. Слід підкреслити, що свині мають перевагу перед іншими сільськогосподарськими

тваринами за високою відтворювальною здатністю, скоростиглістю, високим забійним виходом і енергетичним вмістом продуктів забою, а хороша пристосованість до різних кліматичних і кормових умов дозволяє їх вирощувати на фермах різних регіонів і сільськогосподарських районів [11].

Інтенсифікація свинарства полягає в ефективному використанні основних засобів виробництва (кнурів і свиноматок), що підвищує їх продуктивність, покращує якість сала і м'ясного сала одержуваного приплоду.

Серед актуальних проблем науково-технічного прогресу в свинарстві можна назвати:

- Підвищення генетичного потенціалу продуктивності свиней і високого рівня збереження потомства;
- Більш ефективне використання цього потенціалу.
- забезпечення оптимальних умов годівлі відповідно до фізіологічного стану організму свиней;
- розвиток сучасних технологій у племінному та товарному свинарстві, відповідних ветеринарно-санітарних заходів для тварин, що забезпечить ефективне ведення свинарства.

В Україні свинарство завжди вважалося практично національною галуззю сільськогосподарського виробництва і майже ніколи не було збитковим для дбайливого господаря. Багаторічні спостереження фіксують як періоди збільшення поголів'я свиней і виробництва свинини, так і катастрофічне їх зниження [9]. І все ж, незважаючи на періодичні економічні негаразди, цілеспрямовані дослідження теорії та практики свинарства тривали, а копітка праця вчених і практиків, як правило, завершувалася новими досягненнями – результатом єднання розуму та життєвого досвіду.

Зокрема в Україні в 1913 р. було 8,5 млн свиней; 1940 рік – 9,2; 1944 рік – 2,9; у 1950 р. – 7,0; 1971 рік – 21,4; 2004 рік – 6,6 та 2014 рік – 7,9 млн голів.

Рекордне виробництво свинини (1576 тис. тонн у забійній вазі) було зареєстровано в 1989-30 роках. 31 кг на душу населення, що відповідало медичним, науково обґрунтованим нормам споживання цього продукту харчування [11].

Соціально-економічні умови, що склалися в Україні за останні роки, ставлять перед галуззю завдання, виконання яких може забезпечити внутрішню потребу свинини, а також зупинити зниження її конкурентоспроможності щодо використання продукції як додаткового джерела фінансовий дохід для державного бюджету [9].

Нині в регіонах України розводять більше десяти різних порід вітчизняного та зарубіжного походження, а також спеціалізованих ліній і типів свиней. В країні створена потужна племінна база, яка є надбанням держави та результатом багаторічної праці науковців-селекціонерів та фахівців господарства. Тому для подальшого збільшення свинарства необхідно,

незалежно від витрат, зосередитися на підтримці та збільшенні наявного поголів'я свиней. Рекомендовано забезпечити істотну матеріальну зацікавленість племінних господарств у вирощуванні якісного племінного молодняку з урахуванням сучасних міжнародних вимог до його оцінки за

фенотипом і генотипом, а виробникам цього молодняку – матеріальну зацікавленість у придбанні та раціональному використанні для підвищення продуктивності промислові свиноферми [7].

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Однофазна, двофазна і трифазна відгодівля свиней

У практиці свинарства використовуються дві основні системи: вигульна і безвигульна. Вигул використовується на невеликих свинарських фермах і репродукторах великих свиноферм. Для останніх існує система утримання тварин з пропускним та вільним вигулом. Безвигульна поширена у великих промислових господарствах [18].

Усі приміщення, де утримуються тварини, повинні відповідати гігієнічним і санітарним нормам. Загальні вимоги до місця вирощування свиней наступні: для свинокомплексів бажано вибирати суху, злегка піднесену ділянку з піщаним або гравійним ґрунтом і з наявністю ґрунтових вод не ближче 1 м від поверхні землі.

Ділянка повинна бути рівною або з невеликим ухилом не більше 5% в південному або південно-східному напрямку, із захищеним від вітрів рельєфом або лісовими насадженнями. Він не повинен затоплюватися дощовими і талими водами, а крім того, має бути зручний зв'язок із агрофермами та пунктами збуту продукції [24]. Оптимальна відстань до найближчих ферм – 150-200 м.

Категорично не можна будувати на місці старих тваринницьких могильників свиноферми, а також підприємства з переробки вовни та шкіри.

Найвище місце на ділянці для будівництва свинарника з навітряної сторони, відповідно до панівних вітрів в зимовий період, повинні займати житлові приміщення, нижче - господарські приміщення, додаткові - приміщення для худоби і ще далі - гноєсховища.

Стіни саун виготовлені з матеріалів з низькою теплопровідністю і низьким вмістом вологи, щоб вони не промерзли і не руйнувалися.

Для зведення стін використовується цегла, дерево, щебінь, шлакобетон і місцеві будівельні матеріали. Всередині приміщення стіни вирівняні штукатуркою та пофарбовані в білий колір, при необхідності зовні утеплені

Товщина цегляних стін коливається від 51 до 64 см, дерев'яних - від 18 до 25 см і залежить від кліматичної зони. Дах свинарника грає важливу роль в температурному режимі і вологості в приміщенні. Внутрішні дахи повинні

бути в приміщеннях, де взимку температура досягає 200С, а також бажані в теплих приміщеннях, оскільки вони захищають тварин від перегріву влітку.

Стелі повинні бути: з низькою теплопровідністю, гладкими, легкими, негігроскопічними, міцними і не дуже яскравими. Для цих цілей використовуються залізобетонні плити, плити або сучасні матеріали. Нижню частину даху білять, а зверху утеплюють тирсою або половиною висотою 15-20

див. Наявність щілин в підлозі неприпустимо, тому що там буде застоюватися рідина і накопичуватися газу, а також селитися гризуни. Підлоги можуть бути з дерева, бетону, асфальту, глини та цегли.

З південного боку від свиней будуть вигульні майданчики. По можливості майданчики огорожують, обладнують твердим покриттям, виготовляють годівниці та годівниці. Свині, які вирощуються в станках, повинні мати вільний доступ до мисця.

В даний час методи вирощування свиней, які використовуються у виробництві, можна розділити на три самостійні групи: однофазне, двофазне і трифазне вирощування молодняку свиней.

При однофазній системі лактація, доглядування та відгодівля тварин відбуваються в одному станку. Однофазна система найкраще відповідає біологічним особливостям організму, оскільки виключає пересадку тварин зі станка на станок, перегруповання та злиття груп [26].

Вирощування свиней у станку сприяє підвищенню прибутку, кращій ефективності корму та скоростиглості. Поросята відлучають у віці 21, 26, 30 або 35 днів, після чого свиноматок повертають у племінне приміщення.

У цій системі площа верстата повинна бути не менше 7,5 м².

Використовуються також трансформовані типи машин. Встановлено, що стадо свиней збільшило період відгодівлі на 7 днів шляхом перерозподілу. При традиційній системі обслуговування проводиться практично 5-6 перегонів і

перегрупувань. Тому найбільший приріст живої маси дає однофазна система [26].

Недоліком системи є складність переробки елементів станків, призначених для свиней, у технічне обладнання для поросят. Крім того, при такій системі збільшуються витрати праці на утримання тварин, виробничі площі свиноферми використовуються нераціонально, і як наслідок зростають собівартість продукції.

Удосконалення однофазної системи вирощування свиней наразі йде по шляху виробництва такої машини, яка б мала єдине технічне оснащення як для свиноматок, так і для поросят.

Двофазна система є компромісом між біологічними потребами свиней та економічними аспектами. Суть цього методу полягає в тому, що після відлучення поросят вирощують у родильних боксах, а потім переміщують у відгодівельний цех. Стресовий вплив на поросят у цій системі утримання не усувається, як в однофазній системі, а розтягується в часі. Як правило, поросят відлучають на 26-30 добу і переводять на відгодівлю - в 77-90-денному віці, коли вони досягнуть живої маси 25-30 кг. Двофазну систему вирощування зазвичай використовують на підприємствах потужністю 6, 12 і 24 тис.

відгодівельного молодняку на рік [5].

За трифазною системою після відлучення в 26, 30, 45 або 60 днів поросят переводять у племінну, а потім у відгодівельну. Цей метод є найбільш ефективним з точки зору розподілу простору та спеціалізації обладнання.

Біологія свиней у трифазній системі розглядається меншою мірою, ніж у двох попередніх.

Трифазна технологія використовується в традиційній системі вирощування свиней у великих промислових господарствах і на комплексах потужністю 36, 54 і 108 тис. голів молодняку на відгодівлі на рік [5].

Метод гніздування поросят можна застосовувати у всіх системах вирощування. Важливість цього методу полягає в тому, що поросят після відлучення не об'єднують з іншими послідами, а вирощують сім'ями. Це

створює кращі умови для росту тварин, так як поросята звикають до навколишнього середовища ще в період після відлучення, а значить стресові наслідки повністю виключаються.

Слід зазначити, що при всіх існуючих способах годівлі вирішальними факторами виробництва свинини є рівень годівлі, дотримання прийнятої технології, створення оптимального мікроклімату та дотримання санітарних норм.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

1.2 Фактори, що визначають ефективність відгодівлі

Найважливішими факторами, що визначають ефективність відгодівлі молодняку, є: порода, родовід молодняку, стан здоров'я, вік тварин, рівень годівлі, щільність і кількість тварин у станку, створення сприятливих мікрокліматичних умов тощо.

Порода. Свині всіх вітчизняних і більшості зарубіжних порід, що розводяться в нашій країні, як і свійські тварини, характеризуються високою недоношеністю і придатні для всіх видів відгодівлі. При інтенсивній відгодівлі молодняк у віці 6-7 місяців досягає живої маси 90-100 кг, а витрати корму на

1 кг приросту становлять 3,5-4,0 год. одиниці і дрібніші свині, які багато років вирощувалися в умовах поганої годівлі та утримання, досягають у однорічному віці маси 90-100 кг і при витраті корму на 1 кг приросту 8-10 год.

одиниця та інше. М'ясо таких свиней жорстке, з товстим шаром підшкірного жиру. З поліпшенням умов годівлі та утримання ці свині починають краще рости, але все одно відстають від тварин, які постійно вирощуються в сприятливих умовах.

Годівля. Місцевий молодняк найкраще отримувати при схрещуванні двох і більше високопродуктивних порід свиней, які мають різний напрямок продуктивності. Одна порода має бути місцевою, добре пристосованою до кормових умов і кліматичних особливостей, а інша може бути закордонною.

При цьому краще використовувати місцеву породу, ніж батьківську. За хороших умов годівлі та утримання отримані місцеві цуценята швидше набирають вагу та витрачають менше корму на кожен кг росту. Якщо в якості батьківських порід використовують кнурів спеціалізованих м'ясо-беконних

видів або синтетичних ліній, то місцевий молодняк також відрізняється підвищеним виходом м'яса в тушах. Такий молодняк до живої маси 130-150 кг інтенсивніше росте і споживає менше корму, ніж тварини м'ясо-сального або

сального типу [25]. Встановлено, що в середньому домашні цуценята при хороших умовах годівлі і хорошому просторі ростуть швидше на 10-12%, досягають живої маси 90-100 кг на 10-15 днів раніше і на кожен кг приросту

0,4-0,5 корм. на одиницю менше, ніж у чистокровних цуценят батьківської породи. При отриманні поросят в домашніх умовах місяцеві поросята краще ростуть і зберігаються в період відлучення.

Здоров'я. Високу продуктивність розглянутих свиней і розведення можна отримати тільки від здорових тварин. При легеневих захворюваннях, риніті та інших хворобах молодняка, при зараженні його глистами, його продуктивність сильно знижується. В основному свині заражаються в період відлучення. Тому в період вирощування і відгодівлі слід приділяти увагу вирощуванню здорового молодняка і вчасно проводити профілактичні заходи.

Вік тварини. За особливостями росту м'язової, жирової і кісткової тканин тварин, які використовуються на відгодівлі, поділяють на три вікові періоди:

1 період- від народження до 7-8-місячного віку. Характеризується посиленням ростом м'язової і кісткової тканини і внутрішніх органів. У цей період важливо привчити цуценят до їжі, з якої вони будуть пити. В таких умовах поросята краще використовують корм і добре ростуть. Задоволення потреби молодняка в усіх поживних речовинах, особливо в білках і мінеральних речовинах, сприяє одержанню найякіснішого і найдешевшого м'яса і бекону.

2 період- від 7-8 до 12-14 місяців. У цей період сповільнюється ріст м'язової і кісткової тканини, внутрішніх органів, посилюється ріст жирової тканини. За рахунок збільшення ростового складу жирової тканини, тобто зі збільшенням калорійності, витрата корму на 1 кг приросту збільшується з 4-4,5 корм. од. в перший період підживлення до 5,5-6,5. У цей період тварини ще мають досить високі середньодобові прирости на кормах, багатих вуглеводами – картоплею, цукровими буряками, гарбузами з невеликими добуваннями [19].

3 період- з 12-14-місячного віку до закінчення використання тварини. У цей період практично припиняється ріст м'язової і кісткової тканини,

внутрішніх органів. Тваринам цього віку для обмінних процесів необхідні білок і мінеральні речовини. Надлишок поживних речовин використовується організмом для утворення жиру. Тому відгодівля тварин у цьому віковому періоді можлива на найдешевших кормах власного виробництва з дуже обмеженим введенням концентрату в страву.

Приріст свиней у цей період знижується, а витрати корму на кожен кг приросту значно зростають. Рекомендується годувати відлучених свиноматок після першого опоросу, а також дорослих особин у цьому віці. Після відлучення такі матки за 2-3 місяці збільшують живу масу за рахунок відкладення жиру. Середньодобовий приріст при цьому досягає 1 кг і більше. Для таких тварин характерна більша товщина підшкірного жиру після забою. Враховуючи, що ріст тварин у другому та третьому вікових періодах відбувається переважно за рахунок відкладення жиру, важливо включати в раціон корми, які підвищують якість жиру [14].

Корми. Вплив кормів на результати відгодівлі та якість свинини дуже великий. Загальна неповноцінність поживності, особливо за кількістю і якістю перетравного протеїну, призводить до зниження середньодобових приростів, великого надлишку кормів і збільшення собівартості продукції. Однак при наявності великої кількості неякісного корму годувати свиней ним вигідніше, ніж більш дорогим повнораціонним комбікормом. При такій годівлі досягається низький прибуток, подовжується період відгодівлі та надлишкове споживання кормів [10]. Однак використання дешевих кормів, таких як харчові відходи, може бути вигіднішим і більш прийнятним, ніж досягнення високої продуктивності за допомогою дорогих кормів. Слід зазначити, що якщо в кормі міститься більше 40% рослинного жиру, погіршується якість сала і м'яса. Така свинина непридатна для тривалого зберігання, приготування шпику,

За впливом на якість свинини всі корми діляться на три групи:

- корми, що покращують якість свинини - ячмінь, пшениця, жито, кормові боби, горох, просо, морква, цукрові, напівсолодкі та кормові буряки,

силос мішаний, трава конюшини, люцерна, горохово-вівсяні суміші, молочна сироватка. Введення цього корму в раціон послаблює негативну дію деяких інших кормів [18],

- корм, при згодовуванні отримуємо м'яку жирну, пухку свинину без смаку. До таких кормів відносяться гречка, кукурудза, пшеничні висівки, картопля і патока. Якщо раціон складатиметься на 50-60% по поживності з кормів цієї групи і на 50-40% з кормів першої групи, ми отримаємо високоякісну свинину;

- корми, що значно погіршують якість м'яса і жиру через вміст рослинного жиру або специфічного запаху. Сюди входять соєві боби, овес, макуха, барда, риба та рибне борошно, рибні та шкіряні відходи. Комбікорм цієї групи можна вводити в комбікорми для забійних свиней з поживністю не більше 25 % у поєднанні з комбікормами першої групи, яка повинна становити не менше 50 %. При цьому за 1-2 місяці до забою слід повністю виключити з раціонів корми третьої групи. У таких випадках вдається уникнути шкідливого впливу кормів цієї групи на якість м'яса свиней [16].

Світовий досвід розвитку свинарства показує, що прогрес у підвищенні продуктивності та зниженні собівартості свинини на 60-65% визначається науково обгрутованим підходом. При цьому максимальна продуктивність досягається лише при біологічно повноцінній годівлі концентратом. Аналіз показує, що свинина із середньодобовими приростами в межах 600-800 г завжди буде якісною, рентабельною та бажаною на внутрішньому та зовнішньому ринках [24].

Щільність утримання. Використання в практиці свинарства високопродуктивних порід і ліній свиней передбачає створення біологічно сприятливих умов для розведення тварин з урахуванням їх генетичних, вікових та індивідуальних особливостей. Важливою частиною вирощування порослят є щільність розміщення свиней у станку. Виявилось, що надмірне збільшення щільності розведення свиней призводить до небажаних наслідків:

руйнується ієрархія, яка регулює стосунки між тваринами в групі, свині споживають менше води і корму, скорочується час відпочинку і сну. .

Виробничий досвід показує, що зі збільшенням чисельності тварин у групі зменшуються можливості створення оптимальних умов їх годівлі та утримання, що призводить до зниження продуктивності [8]. За різними

даними, збільшення кількості поросят у станку порушує умови їх відпочинку, що негативно позначається на інтенсивності росту тварин і збільшує витрати корму на одиницю приросту. Площа станків на одну голову молодняка на відгодівлі повинна бути 0,8 ... 1,0 м². На великих відгодівельних

підприємствах застосовують диференційований спосіб використання поверхні станка, а саме: молодняка масою до 40 кг відводять 0,3 м², від 40 до 60 кг - 0,5 і від 60 до 100 кг і більше - 0,8 м² і більше. У випадку зі свинями групове

виращування в основному використовується в машинах, які поділяються на великі та малі групи залежно від кількості тварин у машині.

Мікроклімат. Важливими факторами, які впливають на продуктивність свиней і якість одержуваної продукції, є вологість і швидкість руху повітря в приміщенні. Відносна вологість повітря повинна бути в межах 60 ... 80%, максимально допустима - 85%. Також враховується концентрація небезпечних

газів, забруднюючих речовин і мікробної маси в повітрі. У свиней рекомендується підтримувати наступні параметри мікроклімату: температура повітря 18 ... 20°C (не менше 14°C), оптимальна вологість 65 ... 75%, швидкість

руху повітря 0,3 ... 0,7 м / с, допустимий вміст аміаку. в повітрі 0,02 мг/л, вуглекислого газу 0,2 %, сірководню 0,015 мг/л, мікробів 500 тис. шт. в 1 м².

1.3. Оптимізація утримання забійних свиней різних генотипів

У системі племінної роботи з тваринами велике місце займає розробка і використання методів розведення, що забезпечують підвищення

продуктивності тварин. Вибір методу розведення набуває особливого значення в умовах переведення свинарства на промислову базу. Під методами

розведення прийнято розуміти систему добору і відбору тварин для спаровування з урахуванням видової, расової, лінійної та кровної

приналежності особин. Застосування того чи іншого методу розведення визначається зоотехнічним методом (наприклад, для поліпшення існуючих

або створення нових порід, стад і ліній для підвищення продуктивності тварин неплемінних стад). У свинарстві застосовують такі методи розведення:

чистопородне розведення, схрещування та гібридизація [4]. Чистопородне розведення передбачає спаровування тварин, що належать до однієї породи.

Використання лінійного розведення в інтенсивному свинарстві.

Чистопородне розведення тварин стало застосовуватися для закріплення окремих ознак породи, зменшення варіації особин і їх одноманітності за

формою тіла і продуктивністю. Однак його цілі і завдання не обмежуються набуттям єдиних форм, які в подальшому мають уточнюватися у вільному

відтворенні. Успіх чистопородного розведення значною мірою залежатиме від цілеспрямованого виховання молодняку, правильної оцінки особин,

призначених для розведення, їх кількості та розміру, наявності в породі кількох ліній і сімейств, виведених селекцією, селекцією та іншими

зоотехнічними методами. [1]. Вся племінна робота в свинофермі базується на чистопородному розведенні. Цей метод не тільки покращує породи,

Лінійне розведення передбачає створення в породі високопродуктивної і спадково стійкої групи тварин в результаті певної системи відбору і відбору

видатного виробника і його найціннішого потомства, отриманого протягом декількох поколінь в умовах, що сприяють розвитку. риси та характеристики,

цінні для лінії. Інакше кажучи, лінійне розведення свиней базується на використанні в породі за певною системою відбору та відбору виняткового

потомства та їх потомства для створення високопродуктивної та генетично стабільної групи тварин, що відрізняються необхідними ознаками. Для цього етапу розвитку свинарства [6]. Особливого значення племінна справа набула

у зв'язку з переходом свинарства на промислову основу, тому що при цьому необхідно підвищувати міцність конституції і пристосованість тварин уже сформованих порід до нових умов і підвищувати їх стійкість до захворювань при підвищенні загальної продуктивності. Незалежно від методів розведення в стаді зрідка зустрічаються тварини, які добрі як в лініях, так і в сім'ях, і в тій чи іншій мірі впливають на нього.

Розведення по лініях дозволяє заводчику ширше використовувати цих виняткових тварин відповідно до намічених планів і через них керувати вдосконаленням стада в бажаному напрямку. Племінні стада свиней

складаються з тварин трьох-чотирьох і більше ліній і родин. Лінія — високопродуктивна група тварин, що походить від виняткового предка і подібна до нього за будовою та продуктивністю. На відміну від ліній, створених на основі потомства кнурів високого класу, що характеризується всіма ознаками, родини об'єднують потомство видатних за племінністю свиноматок [2]. Розведенням і вдосконаленням ліній і сімей у свинарстві

займаються племзаводи, а інші племзаводи обмежуються використанням тварин уже існуючих ліній і сімей, які періодично завозяться згідно плану розведення господарства. Завдання заводчика — зібрати в лінію тварин, що

відрізняються бажаними продуктивними характеристиками. Найбільшою мірою це досягається їх ретельним відбором, однорідним груповим та індивідуальним відбором, систематичним оцінюванням продуктивності та якості потомства, яке використовується в розведенні кнурів і свиноматок, цілеспрямованим розведенням ремонтних свиноматок [1].

Відбір лінії є найбільш успішним, коли фенотипова подібність тварин у лінії супроводжує їхню генотипову подібність, і це найкраще забезпечує спільне походження тварин. При звичайному (неспорідненому) розведенні тварин по лініях і родинях подібність їх походження з кожним поколінням

зменшується, а в четвертому-п'ятому поколінні майже не відчувається від предка. Тому для збереження спільного походження тварин в межах ліній і родин необхідно періодично (через 4-5 поколінь) відновлювати їх родинні

зв'язки з видатними представниками ліній і родин. У цей період у лінії чи родині часто з'являються тварини, які значно перевершують предка за загальною продуктивністю або за якимись особливо бажаними ознаками.

Для утримання в стаді свиней заводського типу, які характеризуються певними племінними і виробничими особливостями, достатньо працювати з кнурами п'яти-семи ліній і свиноматками в такій же кількості сімей.

Довготривала робота з тваринами невеликої кількості ліній і родин дозволяє селекціонеру, з одного боку, вивчити особливості кожної лінії і кожної родини та їх найкращі поєднання, а з іншого боку, дає можливість

створити сильніша спадковість, багата умовами для необхідної продуктивності [6]. У родоводі тварин цих ліній і родин накопичуються предки з цінними показниками продуктивності та скорочуються середні та середні тварини. У таких випадках дуже важливо не вдаватися до частого, безсистемного введення в стадо тварин з інших племінних господарств.

Велику увагу слід приділити обслуговуванню проводів від двох-трьох розбіжних з'єднаних гілок. Це досягається шляхом розміщення двох або більше гілок родини в ряд, залишаючи плем'я з кількома наступними синами.

Практика показала, що при широкому застосуванні зазначеного методу селекційні можливості значно зростають і легше розводити свиней по лініях без використання близьких родинних пар. У тих випадках, коли в тваринництві та чи інша лінія виявляється тісно спорідненою, а родинні зв'язки знаходяться під загрозою і неможливо створити нових видатних виробників, які з якихось причин могли б продовжити лінію, це представники однієї лінії, але різних родин. гілка, яка раніше не розводилася в цьому стаді

[1] Переведення молодих ремонтних кнурів, отриманих від кращих тварин стада, в інші племінні господарства і повернення через 3-4 покоління їх потомства, яке пройшло через інше стадо, у супроводі значне підвищення

життєздатності приплоду і продуктивності в стаді в цілому. Останнім часом проведена дуже важлива робота по створенню спеціалізованих ліній всередині порід, в основі яких лежить відбір тварин за невеликою кількістю ознак при

збереженні середнього рівня показників за іншими. Тварин спеціалізованих ліній і заводських видів, отриманих від такого відбору, додатково перевіряють на сумісність при схрещуванні, в результаті чого можна виявити комбінації, що дають ефект гетерозису за необхідними ознаками [16].

При розробці методу диференціального відбору встановлено, що кнурам і свиням властиві відмінності в успадкуванні окремих ознак. Це стало основою для створення так званих батьківських і материнських ліній (заводських типів свиней для схрещування).

Так, у створенні батьківських форм найкращих результатів досягли відбір на скороплідність, оплату кормів посівами, м'ясні якості приплоду та відтворювальну здатність кнурів, а у створенні материнських форм, відбір їх на плодючість, молоко, урожайність і відтворювальну здатність, а також плодючість і розселення поросят у гніздах [21].

Контроль сумісності тварин спеціалізованих ліній і заводських видів спочатку в птахівництві, а потім і в свинарстві показав, що стійкий ефект гетерозису може бути досягнутий не тільки міжпородним, але і всередині породи [19].

Схрещування відноситься до спарювання тварин, що належать до різних порід або видів. Схрещування дає можливість використовувати при розведенні спадкові особливості тварин двох і більше порід, що значно розширює селекційні можливості для вдосконалення існуючих і створення нових порід у племінних свинарських господарствах і підвищення продуктивності тварин у неплемінних господарствах [20]. . .

Метою поглинального схрещування є масове поліпшення тварин певних порід або стад, які не відповідають сучасним вимогам за продуктивністю чи іншими ознаками. При цьому чистопородних свиноматок систематично парують з чистопородними плідниками до четвертого-п'ятого покоління, після

чого гібриди розводять «вдома». У період організації колгоспів і радгоспів в нашій країні в свинарстві широко застосовувалося поглинальне схрещування для масового поліпшення тварин місцевих малопродуктивних порід. Як основну покращену породу використовували велику білу породу свиней [19].

За допомогою відтворного схрещування створюють нові породи, що поєднують в собі корисні властивості вихідних порід. Відтворне схрещування поділяється на просте, коли беруть участь дві породи, і складне, коли використовують три і більше порід. Зазвичай таке схрещування проводять протягом двох-трьох поколінь, а потім для закріплення набутих ознак виводять кроси потрібного типу «в собі». За цим методом виведені всі домашні породи свиней.

Первинне схрещування або переливання крові застосовують для усунення окремих недоліків, характерних для тварин будь-якої породи, або для їх поліпшення одноразовим схрещуванням з особинами іншої породи, що відрізняються добре вираженими бажаними ознаками. При цьому тварини поліпшених порід зберігають основні виробничі ознаки [14].

У неплемянному розведенні свиней схрещування використовують для отримання високопродуктивних гібридних тварин, які є результатом поєднання бажаних ознак вихідних порід. При цьому використовується явище гетерозису, що забезпечує значне підвищення продуктивності тварин, що розводяться в промислових цілях. Такий перехід називається промисловим переходом. Ми поділяємо її на двопородну і багатопородну. Одним з його різновидів є змінне схрещування, коли свиноматок-помішувачів послідовно протягом кількох поколінь осіменюють спермою кнурів іншої породи.

За останні роки в розробку методів промислового схрещування свиней було введено багато нововведень. Особливо успішно виявилася розробка селекційних програм, заснованих на отриманні високопродуктивних гібридів, в результаті схрещування особин спеціалізованих ліній однієї або кількох порід, відібраних за обмеженою кількістю господарсько-корисних ознак. Таке схрещування між лініями та родовою лінією отримало назву гібридизації [19].

З племінної практики відомо, що при вдосконаленні існуючих порід і виведенні нових порід інбридинг прискорює закріплення в потомстві бажаних ознак тварин (інбридинг передбачає спаровування тварин, які мають спільних предків IV-V ступеня і менше в родоводі).).).

М. Ф. Іванов методично обґрунтував і успішно застосував інбридинг при розведенні української степової білої породи свиней. Він заявив, що інбридинг дозволяє закріпити бажані генотипи шляхом отримання більш-менш гомозиготних ліній і сімей. У багатьох країнах з розвиненим свинарством використання інбредних ліній кнурів широко рекламується як останнє слово в свинарстві. На думку дослідників, широке використання тільки інбридингу для створення інбредних ліній диких кабанів дало явно негативні результати, які виявилися у зниженні плодючості свиноматок, погіршенні розвитку потомства та збільшенні кількості поросят. Навіть використання інбредних кнурів для спаровування з неспорідненими свиноматками (топкрос) не мало значного ефекту порівняно зі звичайним розведенням неспоріднених однопометників [4].

Під гібридизацією в свинарстві розуміється спаровування споріднених порід, видів і ліній з метою отримання стійкого ефекту гетерозису у молодняку, який використовується тільки на відгодівлі.

В результаті схрещування на першому етапі гібридизації отримують ремонтних свиней, яких в подальшому використовують в комерційних підприємствах при схрещуванні з кнурами м'ясних порід, таких як П'єтрен або Дюрок. Таким чином, метою першого етапу гібридизації є отримання багатоплідних свиноматок з хорошими материнськими характеристиками та високою збереженістю посліду [23]. При злучці з кнурами порід п'єтрен або дюрок, які характеризуються меншою плодючістю, але мають кращі відгодівельні властивості та якість м'яса, внаслідок чого отримують промислові гібридні свині у великій кількості з меншою ймовірністю мертвонародження, більш стійкі до захворювань, і з хорошими поживними властивостями.

До найважливіших показників відгодівлі відносять високі прирости живої маси, високу м'ясистість і якість м'яса, високий вихід туші. Слід зазначити, що у таких товарних свиней продуктивність розраховується на

основі їх скоростиглості, тобто відповідним терміном забою вважається досягнення ними ваги 96-98 кг. Під час додаткової відгодівлі конвекція корму сильно знижується, а загальна якість туші погіршується через відкладення жиру.

Питання свиней, або їх розведення до ваги понад 150 кг, є майже виключно українською «спеціалізацією». У європейських країнах сальні породи взагалі не мають продуктивності, а коли йдеться про відгодівлю свиней та їх неминуче ожиріння, то бойні взагалі карають. Така міра зумовлена побажаннями більшості споживачів у цих країнах. Хоча м'ясо «з салом» іноді зустрічається на прилавках, попит на нього настільки низький, що суттєво впливає на ціну реалізації [16].

Якщо немає попиту, ціни на забійних тварин такої якості не можуть бути високими. Щоб якомога точніше визначити фактичну вагу худоби на відгодівлі, місцеві фермери використовують навіть спеціальні вагові механізми. Чим швидше жир досягає забійної ваги, тим швидше його можна випустити для початку нової партії. Точний розрахунок термінів заміни виробничих груп дозволяє виробнику максимально використовувати свої потужності, розраховувати вартість виробничих фондів і планувати виплати і виплати активів.

Щоб зробити такий розрахунок, власник повинен точно знати потреби розведення тварин на першому та другому етапах гібридизації. Розрахунки ведуться виходячи з напрямку господарства та його розміру. Отже, загалом господарства поділяються на такі, що спеціалізуються на виведенні чистих ліній та отриманні корекційних свиней для другого етапу гібридизації; спеціалізуються на вирощуванні товарних поросят; а також тих, хто займається заплідненням. Господарства можуть охоплювати кілька ланок загального

процесу отримання кінцевої продукції неповний робочий день або працювати в закритій системі.

Залежно від спрямованості бізнесу складається план закупівлі або розведення худоби. Якщо можна точно розрахувати тривалість відгодівлі, то простіше визначити термін покупки нової партії товарних поросят. При

самогібридизації, крім чистопородного розведення вихідних ліній, необхідно приділяти увагу також заміні кнурів-плідників у господарстві при застосуванні штучного осіменіння. У невеликих компаніях, таким чином,

лише високопродуктивні, перевірені племінні кнури повинні бути частиною

племінної роботи [20]. Така необхідність зумовлена невеликим розміром репродуктивного стада свиноматок і значним впливом генетичних особливостей плідника на невелику кількість отриманих товарних поросят.

У кожному господарстві може бути своя система розведення гібридних свиней. Зоозахисник або інша відповідальна особа, яка володіє повною інформацією про стан свого поголів'я, може вплинути на деякі виробничі характеристики товарних і племінних свиней шляхом зміни системи гібридизації. На кожному етапі гібридизації є кілька порід на вибір. Галт, яку породу чи лінію використовувати в системах гібридизації, визначить власник.

При цьому важливо, щоб підбір, поєднання і строгий відбір за бажаними ознаками були правильними. При складанні плану необхідно враховувати загальні характеристики породи, а також особливості конкретної групи свиней.

При правильно організованому відборі і відборі на достовірність генетичних законів можна розраховувати на успіх і правильне утримання

РОЗДІЛ 2. УМОВИ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ

Дослідження ефективності відгодівлі молодняку свиней проводили на фермі “Шкварець” у м. Кам’янка Черкаської області. Свинокомплекс налічує

близько 2000 голів, які займаються як тваринництвом, так і свинарством. Є

бійня і невеликий м'ясокомбінат. Всі вироблені харчові продукти є екологічно чистими, без добавок.

Мета нашої робота полягала в оптимізації відгодівлі молодняку свиней з різними генотипами на фермі.

Поставлена мета була досягнута шляхом визначення наступних завдань:

- визначити живу масу та приріст свиней на відгодівлі з різними генотипами (абсолютний, середньодобовий, відносний);

- визначення витрати корму піддослідними поросятами на 1 кг приросту живої маси;

- розрахувати показники економічної ефективності відгодівлі молодняку свиней різних генотипів.

Матеріалом дослідження була відгодівля молодняку свиней різних генотипів.

Для вивчення продуктивності та відгодівельних характеристик тварин відібрано 60 голів (велика біла порода та кроси 1/2 велика біла 1/2 ландрас, 1/2 велика біла 1/2 дюрк) і розділені на три групи по 20 голів. Живу масу піддослідних тварин вивчали за результатами індивідуального зважування.

Дослідження проводили за схемою досліду, яка представлена в таблиці

2.1.

Зміну живої маси реєстрували під час щомісячного зважування дослідних курчат. За даними живої маси визначали інтенсивність росту

поросят за абсолютним, середньодобовим та відносним приростами за відповідними формулами.

Таблиця 2.1
Схема досліду

група	Кількість тварин, голів	Вік, днів		Жива маса під час виробування, кг	Порода відгодівельного молодняка (досліджуваний фактор)
		на початку експерименту	в кінці експерименту		
1- КОНТРОЛЬ	20	60	180	20,4±0,27	Велика Біла
2	20	60	180	20,7±0,32	Велика біла × ландрас
3	20	60	150	20,5±0,34	Великий білий × дорок

Економічну ефективність виробництва свинини розраховували виходячи з витрат, понесених у господарстві за досліджуваний період, а також прибутку від реалізації піддослідних тварин. Цифровий матеріал оброблено за загальноприйнятими методиками. Біометричну обробку отриманих даних проводили за методикою Н. А. Плохінського (1969) з використанням обчислювальної техніки.

НУБІП України

ЧАСТИНА 3

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Інтенсифікація росту та відгодівлі молодняку свиней вимагає створення комфортних умов утримання тварин з метою прояву максимального потенціалу продуктивності останніх. Відомо, що продуктивність свиней на відгодівлі на 55-85% залежить від умов годівлі та утримання і майже на 30-40% - від їх генетичних можливостей.

Проведені дослідження свідчать про нерівномірність росту молодняку свиней залежно від породи (табл. 3.1).

НУБІП України

Жива маса морської свинки, кг

Таблиця 3.1

Вік, днів	група		
	1	2	3
60	20,4±0,27	20,7±0,32	20,5±0,34
90	42,6±0,32	40,3±0,41**	41,6±0,46***
120	58,5±0,57	61,4±0,58**	64,0±0,62***
150	85,7±0,83	90,1±0,94**	93,9±0,87***
180	110,8±1,05	116,7±1,13***	122,4±1,29***

** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$ порівняно з контрольною групою

Зокрема, у віці 120 днів за живою масою свині 3 групи переважали ($p < 0,001$) поросят 1 групи на 12,3%, а тварини II групи відрізнялися на 7,5% ($p < 0,01$).

Подібна картина зміни живої маси характерна для молодняку на відгодівлі віком 150 днів. Зокрема, свині 3 групи за живою масою перевищували контроль на 10,4 % ($p < 0,001$), тоді як побратими 2 групи мали перевагу на 9,8 % ($p < 0,01$).

Різниця в живій масі молодняку свиней спостерігалась і при відлученні їх від відгодівлі у 6-місячному віці. Так, свині 2 та 3 груп були кращими від контрольних побратимів на 6,9 та 12,7 % відповідно ($p < 0,001$).

Відмінності живої маси підслідних свиней з різними генотипами зумовлені неоднаковим абсолютним ростом (табл. 3.2)

Таблиця 3.2

Абсолютний приріст живої маси свиней, кг

Періоди, дні	група		
	1 Контроль	2	3
61-90	22,2±0,24	19,6±0,30**	21,1±0,36***
91-120	18,1±0,31	21,1±0,38*	22,4±0,47***
121-150	27,2±0,38	28,7±0,53*	29,9±0,48***
151-180	25,1±0,39	26,6±0,46*	28,5±0,46***

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$ порівняно з контрольною групою

У віці 3-4 місяців сини 3 групи були кращими за абсолютним ростом.

Аналоги 1 групи 27,6% ($p < 0,001$), а поросята 2 групи мали різницю на 18,2%

($p < 0,01$)

Найвищими показниками абсолютного приросту живої маси характеризувався відгодівлю молодняку в період 121-150 днів. У 2 та 3

дослідних групах тварини перевищували показники контрольної групи

відповідно у 5,9 % ($p < 0,05$) і 9,2 % ($p < 0,001$).

В останній місяць відгодівлі (151-180 днів) абсолютний приріст живої маси молодняку підслідних тварин знизився на 3,1-5,3 % порівняно з

попереднім періодом, але різниця між цим показником між контрольними

тваринами та дослідними. групи залишалися значними. Таким чином, юнаки

2-ї та 3-ї груп переважали за цим показником аналогів 1 групи відповідно на

7,0 ($p < 0,05$) і 11,8% ($p < 0,001$).

Різне походження обприскувань, що зумовлювало зміни живої маси та абсолютного приросту, істотно вплинуло на їх середньодобовий приріст

(табл. 3.3). Так, в 2-3-місячному віці поросята 2-ї та 3-ї дослідних груп

поступалися за цим показником поросятів 1-ї групи на 12,8 ($p < 0,05$) і 16,4%

($p < 0,001$) відповідно.

Таблиця 3.3

Приріст живої маси за добу у молодняку свиней, г

Періоди, дні	група		
	1	2	3
61-90	735±8,6	652±9,4*	703±9,2***
91-120	535±8,4	704±8,6***	748±10,3***
121-150	906±10,9	957±9,2**	997±13,6***
151-180	836±9,7	887±13,8**	849±12,4

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$ порівняно з контрольною групою

Слід зазначити, що у віці 3-4 міс середньодобовий приріст живої маси піддослідного молодняку порівняно з попереднім віковим періодом збільшився на 8,3-10,4 %. Поросята партії 2 та 3 мали переважання цього показника контрольної партії – відповідно 33,6% ($p < 0,001$) і 40,8% ($p < 0,001$).

Найбільший приріст живої маси спостерігався у тварин на відгодівлі віком 4-5 місяців. За цей період свині 2 та 3 груп за цим показником перевищували контроль на 7,4 ($p < 0,01$) та 2,3% ($p < 0,001$).

У наступному віковому періоді (5-6 міс.) середньодобові прирости тварин на дослідній відгодівлі знизилися на 6,3-7,4 % порівняно з віком 121-150 днів, але перевага на користь тварин на відгодівлі збереглася. Так, тварини 2-ї та 3-ї груп мали перевагу відповідно 8,2 ($p < 0,01$) та 2,3 % порівняно з однолітками контрольної групи.

Величина показників відносного приросту тварин, як правило, адекватна змінам їх живої маси та абсолютного приросту.

Характеристика інтенсивності росту експериментальних тварин (табл. 3.4), слід зазначити, що в період з 61 по 90 добу найвищі показники відносного приросту живої маси мали свині 1 дослідної групи. Таким чином, за цим показником їх перевага над побратимами 2 та 3 групи а становила 8,2 і 3,0 % відповідно.

Таблиця 3.4

Відносний приріст живої маси свиней, %

Періоди, дні	група		
	1 Контроль	2	3
61-90	70.2	64.2	67.9
91-120	31.8	41.6	42.5
121-150	37.7	37.9	37.9
151-180	25.5	25.7	26.3

У період 3-4 місяців життя відносний приріст живої маси піддослідних поросят знизився порівняно з попереднім віковим періодом. За період від 121 до 150 днів життя відносний приріст живої маси на дослідній відгодівлі становив близьке значення.

У наступний період (5-6 міс.) свині 3 групи мали найвищий відносний приріст живої маси. За цим показником молодь 1 та 2 груп відставала відповідно на 1,3 та 0,9 %.

Характеризуючи скоростиглість молодняку на відгодівлі, можна стверджувати, що тварини контрольної групи досягали живої маси 100 кг за 167,1 доби, а свині 2 та 3 дослідних груп мали цей показник відповідно за 161,2 та 157,2 днів. Це означає, що тварини 2 та 3 груп швидше досягали 100 кг живої маси на 5,9 та 10,0 днів відповідно. В обох випадках різниця була статистично значущою ($p_1 < 0,01$, $p_2 < 0,001$).

Тому відгодівлю молодняку свиней від помісей породи 1/2ВБ 1/2Л (2 група) та 1/2ВБ 1/2Д (група 3) порівняно з чистокровними тваринами великої білої породи, їх жива маса відповідно збільшується у віці 6 місяців на 7,6 і 10,9 %, інтенсивність росту – 17,6-23,8 % відповідно, а також знижує вік при досягненні 100 кг живої маси - на 5,9 і 10,0 днів відповідно.

Внаслідок відмінностей породи свиней на відгодівлі та нерівномірності інтенсивності росту витрати комбікорму та його витрати на 1 кг приросту живої маси були різними (табл. 3.5). Особливо в 61-90 днів витрати як на комбікорми, так і на кормові одиниці та протеїн на 1 кг приросту живої маси

коросят 2 та 3 груп відповідно становили 10,8 і 17,4 % нижче контрольної групи.

Таблиця 3.5

Витрата корму на 1 кг приросту живої маси молодняку піддослідних

свиней

група	Витрати на 1 кг живої маси	Вік, днів				
		61-90	91-120	121-150	151-180	61-180
1 Контроль	комбікорму, кг	1.87	2.69	2.90	3.92	2.63
	корм.од	2.18	3.12	3.44	4.68	3.10
2- дослідний	протеїну, г	313,62	429,33	404,86	549,71	393,81
	комбікорму, кг	1.76	2.53	2.73	3.74	2.50
	корм.од	2.06	2.94	3.26	4.45	2,95
3- дослідний	протеїну, г	296.10	404,76	383,14	523,43	374,76
	комбікорму, кг	1.69	2.38	2.63	3.46	2.37
	корм.од	1.97	2.77	3.12	4.11	2.80
	протеїну, г	283,43	380,95	367,62	483,90	355,81

У період з 3-го по 4-й місяць життя показники споживання корму молодняку на відгодівлі 2-ї та 3-ї дослідних груп на 1 кг приросту живої маси становили відповідно порівняно з контрольною групою, на 6,9 і 13,5 % нижче.

Подібна картина споживання комбікормів, кормових одиниць і протеїну на 1 кг приросту живої маси у молодняку піддослідних тварин спостерігалася також у віковому періоді від 121 до 150 днів, коли свині 2 і 3 груп споживали корму менше, ніж у контрольної групи.

В останній місяць відгодівлі молодняку відзначено тварин з найменшою витратою корму на 1 кг приросту живої маси. 2-а та 3-я дослідні групи, які за цими показниками переважали над контрольними відповідно на 6,5 і 14,7 %.

У цілому за весь період від 61 до 180 діб витрати комбікорму, кормових одиниць і протеїну на 1 кг приросту живої маси молодняку становили 2 і 3

груп були відповідно, на 9,8 і 12,7 % нижче в порівнянні з чистопородними аналогами великої білої породи.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 4 ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА

СВИНЯТТЯ

Перед тим, як аналізувати економічну ефективність різних варіантів використання відгодівлі тварин, слід зазначити, що всі вартісні показники виражені в цінах, які були на момент дослідження (2022 р.). Остаточним показником ефективності став рівень рентабельності виробництва свинини.

Аналізуючи дані з таблиці 4.1, слід зазначити, що тварини експериментальних груп характеризувалися більш високими показниками.

Насамперед завдяки вищому приросту живої маси та нижчій вартості корму на одиницю приросту тварини дослідних груп 2 і 3 мали вищу вартість приросту живої маси порівняно з відповідними тваринами у контрольній групі, він зменшився на 0,9 і 1,5% відповідно.

Таблиця 4.1

Економічна ефективність молодняку свиней на відгодівлі

Дорожній знак	група		
	1 Контроль	2	3
Приріст живої маси молодняку на відгодівлі за дослідний період, кг	90,4	96,0	101,9
Витрати на 1 кг живої ваги:			
комбікорму, кг	2,63	2,50	2,37
Собівартість 1 ц приросту живої маси в грн.	5097,3	5051,1	5021,9
Ціна реалізації 1 т живої ваги, грн.	5825,0	5825,0	5825,0
Дохід від реалізації 1 голови в живій вазі, грн.	6454,1	6797,8	7129,8
Прибуток від реалізації 1 т живої ваги, грн.	737,7	783,9	813,1
Рівень рентабельності виробництва свинини, %	14,3	15,3	16,0

Виручка від реалізації в розрахунку на живу масу свиней та 3-ї груп порівняно з аналогами 1-ї групи зросла відповідно на 5,9 та 11,9 %, а прибуток від реалізації 1 т живої маси 7,9 і 11,5 % відповідно.

Рівень рентабельності виробництва свинини показує, що за цим показником ефективнішим і доцільнішим є відгодівля помісних тварин.

Зокрема, цей показник збільшується на 1,0 % при схрещуванні свинوماتок великої білої породи з кнурами ландрас порівняно з відгодівельним молодняком чистопородної великої білої породи та на 1,7 % при схрещуванні з породою дюрк.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 5

Охорона праці на підприємстві

НУБІП України

Відповідно до закону України «Про захист праці» та НПАОП 0.03.-4.02-94

роботодавець за власний рахунок забезпечив фінансування та організацію проведення попередніх (при прийнятті на роботу) та періодичних (під час прийняття на роботу) медичних оглядів працівників, які виконують важкі

роботи, працюють на шкідливих або небезпечних роботах, умов праці або таких,

де необхідний професійний вибір, щорічний обов'язковий медичний огляд осіб

віком до 21 року.

Відповідно до вимог «Типового положення про навчання з охорони праці» (НПАОП 0.00-4.12-05) працівники підприємства проходять навчання, інструктажі та перевірку знань з охорони праці при прийнятті на роботу, а іноді

і під час роботи процес.

Допуск працівників до робіт з підвищеним ризиком. Відповідно до вимог (НПАОП 0.00-8.24-05) працівники, які виконують роботи з підвищеним ризиком, попередньо проходять спеціальне навчання та перевірку знань, а також щорічну перевірку знань з питань виробничого середовища.

На підприємстві роботодавцем створено службу охорони праці згідно типового положення, затвердженого спеціально уновноваженим центральним органом виконавчої влади з нагляду за охороною праці (НПАОП 0.00-4.21-04).

Служба охорони праці безпосередньо підпорядкована роботодавцю.

Після проведення атестації робочих місць на підприємстві отримано наступні результати:

виявлено фактори та причини виникнення несприятливих умов праці;

розрахункові санітарно-гігієнічні фактори виробничого середовища,

важкість і напруженість трудового процесу на робочому місці.

Охорона праці при утриманні свиней здійснюється згідно з правилами НПАОП 01.2-1.09-05. До догляду за лактуючими свиноматками не

допускаються особи до 18 років і вагітні жінки. Підлітки віком від 16 років можуть працювати з іншими групами тварин тільки з дозволу медкомісії та згоди профспілкового комітету.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

1. Свинарство – традиційна галузь господарства України. Однак свинина повинна складати не менше 40% від загального обсягу виробництва м'яса. Слід зазначити, що свині мають переваги перед іншими сільськогосподарськими тваринами щодо високої відтворювальної здатності, скоростиглості, високої продуктивності при забої, а також енергетичність продуктів забою та добра пристосованість до різних кліматичних та кормових умов дозволяє їм бути в різних сільськогосподарських областях і регіонах

2. Відгодівля молодняку місцевої породи 1/2ВБ 1/2Л та 1/2ВБ 1/2Д порівняно з чистопородними тваринами великої білої породи їх жива маса у віці 6 місяців збільшується на 5,9 і 11,3% відповідно.

3. У помісній відгодівлі свиней 1/2ВБ 1/2Л та 1/2ВБ 1/2Д інтенсивність росту (абсолютний і середньодобовий приріст) на 17,2-23,8% вище, ніж у нащадків великої білої породи.

4. Витрати комбікормів, кормових одиниць і протеїну на 1 кг приросту живої маси у кросів свиней на відгодівлі порід 1/2ВБ 1/2Л і 1/2ВБ 1/2Д зменшуються на 7,9 і 13,1 % порівняно з чистопородними.

5. Відгодівля молодняку породи 1/2ВБ 1/2Л та 1/2ВБ 1/2Д порівняно з нащадками великої білої породи скорочує вік досягнення 100 кг живої маси на 5,9 і 10,0 днів відповідно.

6. Застосування промислового схрещування свиноматок великої білої породи з чистопородними кнурами ландрас та дюрок порівняно з результатами селекції тварин великої білої породи підвищують рівень рентабельності виробництва свинини на 1,0 та 1,7% відповідно.

Виробничі пропозиції

З метою інтенсифікації ведення галузі та оптимізації відгодівлі молодняку свиней у господарстві рекомендовано використання

НЗ відгодівельних свиней генотипу $1/2ВБ\ 1/2Л$ та $1/2ВБ\ 1/2Д$, внаслідок чого підвищується економічна ефективність свинарства.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України